

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre Febrer-Juliol
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Miguel Bennàsar Alomar m.bennasar@uib.es	18:00	19:00	Dimecres	01/10/2014	04/02/2015	AB-11
	10:00	11:00	Dilluns	06/10/2014	02/02/2015	AB-11

Contextualització

La Història Moderna d'Espanya constitueix una assignatura obligatòria al Pla d'Estudis d'Història; es realitzarà al llarg del primer semestre del curs i tindrà un desenvolupament teòric, però també pràctic, amb l'anàlisi de textos històrics i mapes. L'alumnat al llarg del curs s'iniciarà en el coneixement de quatre grans blocs cronològics teòrics i pràctics a la vegada, des de l'època dels Reis Catòlics, passant pel període dels Àustries – subdividits entre els del segle XVI i els del segle XVII – fins a l'època borbònica, que abarca tot el segle XVIII fins a l'esclafit de la guerra de la Independència.

Requisits

Competències

Específiques

- * 1. CE-1 Lletgir i interpretar documents de qualsevol naturalesa.
- * 2. CE-2 Conèixer el diferents corrents historiogràfics i la bibliografia essencial.
- * 3. CE-3: Dominar les tècniques bàsiques per a la realització de treballs d'iniciació a la investigació, adequats al nivell de grau, de cada període històric..
- * 5. Analitzar la situació de les societats humanes en els diversos períodes històrics, les seves relacions amb àmbits geogràfics diferents al propi, amb el medi ambient i amb els recursos materials al seu abast..
- * 6. Emprar el criteri de multicausalitat per entendre, analitzar i explicar els fenòmens històrics i els comportaments de les societats..

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	B
Idioma	Català

- * 7. Relacionar, a l'hora d'analitzar un tema, una etapa o un problema històrics, fenòmens de diferent naturalesa (polítics, econòmics, socials, culturals, religiosos, etc.)..
- * 8. Adoptar una perspectiva d'anàlisi destinada a presentar les conseqüències de tot tipus (polítiques, econòmiques, socials, culturals) dels fenòmens històrics..
- * 9. Ser capaç d'exposar de manera coherent, a partir dels criteris de multicausalitat i intel·ligibilitat per a persones no iniciades, la naturalesa, el desenvolupament i les conseqüències dels fenòmens històrics..
- * 10. Analitzar i valorar l'aportació cultural (material i immaterial) de les diverses societats (espanyoles, europees i extraeuropees) de cada etapa històrica..
- * 11. Comprendre les relacions establertes entre les societats que, des d'àmbits geogràfics i culturals diferents, han compartit un mateix espai temporal..
- * 12. Valorar de manera crítica les diferents realitats socials actuals i del passat a partir de la consciència de pluriculturalitat, de desenvolupament dels drets humans, dels principis democràtics, de la igualtat entre dones i homes, de la solidaritat, de la protecció del medi ambient i de la cultura de la pau i accessibilitat universal per persones amb discapacitat. Aquesta competència es considera quasi transversal i, per tant, present en els continguts de les matèries que assumeixen aquesta competència..
- * CG-2. Comprendre, utilitzar i ser capaç d'explicar el llenguatge propi de la història, així com l'específic de cada un dels grans períodes en què es divideix..
- * CG-5. Ser capaç d'accedir de manera autònoma a noves aportacions en la disciplina històrica (nous corrents historiogràfics, noves metodologies, nova bibliografia...) valorant-les com a fruit d'un enriquidor debat científic i de la necessitat de considerar el procés de formació i d'aprenentatge com una cosa pròpia de tota la vida..

Genèriques

- * 1. CB-1 Demostrar posseir i comprendre coneixements en l'àrea de la història que parteix de la base de l'educació secundària..
- * 3. CB-3 Que l'alumnat tingui la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants dins de l'àrea de la història per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica..
- * CB-2. Que l'alumnat sàpiga aplicar els coneixements d'història a la feina o vocació d'una manera professional i que tingui les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments, i la resolució de problemes o qüestions dins de l'àrea de la història.
- * 2. CB- Que l'alumne tingui capacitat d'interpretar dades rellevants dins l'àrea de la història.
- * CB-5. Que l'alumnat hagi desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors en l'àrea d'història amb un alt grau d'autonomia..
- * CB-4. Que l'alumnat pugui transmetre informació, idees, problemes i solucions de l'àmbit de la història a un públic tant especialitzat com no especialitzat..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

BLOC. A ELS REIS CATÒLICS

1. LA CONSTRUCCIÓ DE LA MONARQUIA ESPANYOLA.- L'unió de les Corones de Castella i d'Aragó. La guerra de successió a Castella.- Els Trastàmars ¿una dinastia nacional?.- L'afirmació de l'autoritat reial.- El sistema de govern.- Intervencions en el poder municipal.
2. MODELS DE SUPERACIÓ DE LA CRISI MEDIEVAL.- Precocitat castellana i difícil sortida de la Corona d'Aragó de la crisi de l'Edat Mitjana

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

3. LA SOCIETAT HISPÀNICA A L'ÈPOCA DELS REIS CATÒLICS.- La base demogràfica.- Activitats productives.- El comerç.- L'estructura social.- La lluita contra la noblesa.- Les minories religioses: jueus, conversos i musulmans.- Els esclaus.
4. LA CONQUESTA DEL REGNE DE GRANADA
5. EL PROBLEMA SUCCESSIONARI I LA CRISI DE LA MONARQUIA.- La mort d'Isabel.- Les Corts de Toro.- Felip el Bell.- Ferran sense Isabel.
6. LA VIDA RELIGIOSA A L'ESPANYA DELS REIS CATÒLICS.- Patronat i Inquisició.- L'expulsió dels jueus.- El problema morisc.
7. L'EXPANSIÓ EXTERIOR DE LA MONARQUIA.- La política internacional dels Reis Catòlics.- La conquesta de Canaries.- La recuperació del Rosselló.- La presència hispànica a Itàlia: Nàpols.- La projecció nordafricana.- L'expansió atlàntica.- L'anexió de Navarra.
8. L'HUMANISME EN EL REGNAT DELS REIS CATÒLICS.- El problema del Renaixement.- L'Humanisme espanyol.- L'erasmisme.- L'Universitat d'Alcalá i la Bíblia Poliglota Complutense.

BLOC. B ELS ÀUSTRIES (SEGLE XVI)

9. L'ESPANYA DE CARLES I.- Trastàmars per Habsburgs.- Quan Carles I no era Carles V.- En l'òrbita del Imperi.- Comunitats i Germanies.- L'organització de l'Imperi
10. L'ADMINISTRACIÓ DE LA MONARQUIA HISPÀNICA. ELS SISTEMES DE PODER.- Les Corts.- El regim polisinodial.- Aragó, Itàlia i els Països Baixos. Els virreis.- Les Audiències.- Amèrica.
11. LA POLÍTICA INTERNACIONAL DURANT LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XVI.- La política imperial a Europa.- L'horitzó francès.- La Mediterrània.- El món germànic i el protestantisme.
12. LA MONARQUIA HISPÀNICA DE FELIP II.- L'administració interior. El sistema dels Consells.- L'evolució dels equips de govern.- Els secretaris.- L'administració territorial.- Els lletrats.- Bandolers i rebels a la Corona d'Aragó.- La problemàtica aragonesa de fi de segle.
13. LA POLÍTICA INTERNACIONAL ESPANYOLA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XVI.- La lluita contra l'Islam.- Les guerres de Flandes.- L'unió de Portugal.- La lluita per l'Atlàntic.
14. LA POBLACIÓ ESPANYOLA EN EL SEGLE XVI.- L'expansió demogràfica i els seus límits.- Models regionals i la seva evolució demogràfica.
15. L'AGRICULTURA A LA PENÍNSULA IBÈRICA EN EL SEGLE XVI.- Evolució de la producció agrícola.- El sistema de propietat i el règim d'explotació.- El regim senyorial.
16. LES MANUFACTURES I EL COMERÇ.- Artesanat i indústria.- Els intercanvis.- El comerç mediterrani.- El comerç amb el Nord d'Europa.- El comerç atlàntic.
17. LES FINANCES.- Les finances estatals.- Les suspensions de pagaments de la monarquia.
18. LA SOCIETAT ESPANYOLA DEL RENAIXEMENT.- Jerarquia, estament, privilegi i desigualtat social.- Els estaments privilegiats: aristocràcia i clergat.- Les classes urbanes.- El camperolat.- Els marginats: pobres, delinqüents, bandolers, conversos i moriscos.
19. VIDA CULTURAL I VIDA QUOTIDIANA.- El Renaixement com a cultura d'una època.- Cultura acadèmica, Humanisme i noves ciències.

BLOC. C ELS ÀUSTRIES (SEGLE XVII)

20. LA PROBLEMÀTICA ECONÒMICA DE L'ESPANYA DEL SEGLE XVII.- La decadència econòmica d'Espanya.- L'arbitrisme.- L'evolució demogràfica.- Models regionals.- L'agricultura.- La ramaderia.- Comerç i ciutats.- Projectes econòmics a la fi del segle.
21. LA SOCIETAT ESPANYOLA DEL SEGLE D'OR.- L'aristocràcia.- El clergat.- Els grups urbans.- El camperolat.- Els marginats.- La vida familiar i les mentalitats col·lectives.
22. CULTURA BARROCA, CIÈNCIA I TÈCNICA A ESPANYA.- L'evolució de les idees.- El sistema educatiu.- La difusió de la cultura.- Ciència i crítica.-

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

23. EL REGNAT DE FELIP III: EL SEGLES DELS "VALIDOS".- Lerma i el seu equip de govern.- Societat i poder polític.- Els Consells.- L'administració territorial.- Els municipis i les Corts.- Les Corts de la Corona d'Aragó.- L'expulsió dels moriscs.- La crisi de 1618.- Uceda.
24. LA "PAX HISPANICA".- De Vervins a la Tregua dels Dotze Anys.- La presència hispànica en el nord d'Itàlia.- L'intervencionisme a la Guerra dels Trenta Anys.
25. EL REGNAT DE FELIP IV. UN NOU EQUIP DE GOVERN.- El Comte-Duc d'Olivares.- Les reformes.- L'Unió d'Armes.- Pressió fiscal i tensions socials.- Les Corts de la Corona d'Aragó.- La lluita per la hegemonia europea.- La revolució catalana de 1640.- La secesió portuguesa.- La caiguda d'Olivares.- La fi d'una gran potència.
26. L'ESPANYA DE CARLES II.- La regència de Mariaina d'Àustria.- El govern dels regnes de la monarquia.- Les guerres amb la França de Lluís XIV.- El problema successori.

BLOC. D EL SEGLE XVIII: L'ÈPOCA DELS BORBONS

27. LA GUERRA DE SUCCESSIÓ A LA CORONA D'ESPANYA: ENTRE ÀUSTRIES I BORBONS. UTRECHT.- El problema successori a la Corona d'Espanya i els interessos de les potències.- La postura de Lluís XIV i la Gran Aliança de La Haia.- Les forces en conflicte. Inici de les operacions bèliques.- La guerra civil a Espanya: de la conspiració a la revolta.- L'austriacisme en auge.- La batalla d'Almansa.- Els primers decrets de Nova Planta.- Els avatars de la guerra.- El viratge d'Anglaterra.- La mort de Josep I. Carles VI Emperador.- La pau d'Utrecht.- La fi de l'hegemonia europea.
28. LA POBLACIÓ ESPANYOLA DEL SEGLE XVIII.- Les fonts: censos.- Creixement demogràfic.- Valoració de l'evolució general.- Models regionals: diferents ritmes de creixement.- Centrifugisme demogràfic.- Els esforços de repoblació.- Moviments migratoris.- Població urbana-població rural.- La família: comportament demogràfic i social.- La crisi de finals de segle.- Un creixement de tipus antic en visperes d'un nou regime demogràfic.
29. L'AGRICULTURA ESPANYOLA EN EL SET-CENTS.- El creixement de la producció.- Creixement sense revolució agrària.- Característiques i innovacions.- Pujades de preus i rendes.- Models regionals.- Política agrària.- Intents de reformes.- La ramaderia. La decadència de la Mesta.
30. LA PRODUCCIÓ DE MANUFACTURES ESPANYOLES AL SEGLE XVIII.- La política industrial dels Borbons.- La manufactura textil.- Les fàbriques reials.- El sistema gremial.- El desenvolupament de l'indústria cotonera catalana.
31. EL COMERÇ ESPANYOL AL SEGLE XVIII.- Els problemes del transport interior.- El comerç interior: la manca d'un mercat d'àmbit nacional.- El comerç del blat: especulacions i llibertat de comerç.- El comerç exterior: rutes comercials i productes intercanviats.
32. EL COMERÇ COLONIAL EN EL SEGLE XVIII.- La penetració estrangera.- Les clausules d'Utrecht.- El trasllat de la Casa de la Contratació a Cadis.- Les Companyies privilegiades de comerç.- El sòtil del reformisme borbònic: la llibertat de comerç amb Amèrica.- El control dels mercats ultramarins: producció espanyola, producció europea i crisis comercials de finals de segle.
33. LA SOCIETAT ESPANYOLA EN EL SET-CENTS.- Tímids projectes de reforma.- L'aristocràcia.- El clergat.- Els grups urbans.- La majoria camperola: variants regionals.- Els grups marginats.
34. LA IL·LUSTRACIÓ.- Els orígens. La incorporació del pensament il·lustrat.- Característiques, periodització i geografia de l'Espanya il·lustrada.- La Il·lustració oficial.- La crítica històrica.- La difusió de la Il·lustració: premsa, Universitats i Societats Econòmiques d'Amics del País.
35. RELIGIOSAT IL·LUSTRADA I RELIGIOSITAT POPULAR.- Regalisme i Papisme.- Relacions Església-Estat.- El factor religiós en la Il·lustració.- Els problemes religiosos sota Carles III: l'expulsió dels jesuites.- La Inquisició.- La religiositat popular.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

36. EL REGNAT DE FELIP V.- Tutela de Lluís XIV.- La Nova Planta a la Corona d'Aragó.- La nova administració borbònica. Les Secretaries.- L'administració territorial. Els intendants.- El municipio borbònic.- Les reformes militars i navals.- La promoció dels italians.- L'abdicació.- El segon regnat de Felip V.- Ripperdà i Patiño.- De l'irredentisme als primers Pactes de Família.

37. EL REGNAT DE FERRAN VI.- Reformisme interior. Ensenada, Carvajal i Ràvago.- La reforma fiscal.- Les relacions amb Roma: El Concordat de 1753.- La caiguda d'Ensenada.- Neutralitat exterior.

38. EL REGNAT DE CARLES III.- El Reformisme i la societat.- El regalisme.- Primera etapa de reformes: Esquilache i Grimaldi.- Els motins de 1766.- Segona etapa: Campomanes i Aranda.- El reformisme moderat de Floridablanca.- Política internacional: fi de la neutralitat, Tercer Pacte de Família i recolçament de la independència de les Tretze Colònies de Nordamèrica.

39. LA FI DEL REFORMISME: CARLES IV.- Les conseqüències de la Revolució Francesa.- Els canvis de la política exterior: la guerra contra la Convenció francesa.- Els conflictes contra Anglaterra.- El govern de Godoy.- La crisi del regnat.- 1808: Espanya davant Napoleó.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric a través de classes presencials, introduint-se referències bibliogràfiques que permetran a l'alumnat adquirir les competències fixades. De manera també coordinada amb les classes teòriques es realitzaran una seguit de classes pràctiques, amb l'objectiu d'una millor concreció dels coneixements explicats. Tant a les classes teòriques com a les pràctiques s'empraran diverses estratègies didàctiques per tal d'afavorir tant l'autoaprenentatge com el treball en equip, incidint en totes aquelles pràctiques que puguin consolidar i fomentar el treball personal i la crítica històrica.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Desenvolupar destreses per assumir i consolidar el coneixement de l'evolució històrica dels regnes hispànics en l'Edat Moderna.	39
Classes pràctiques		Grup gran (G)	Mitjançant texts i mapes històrics i power points, aprofundir en cada un dels temes, emprant eines d'anàlisi adients	14
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Seguiment del procés d'aprenentatge dels alumnes	3
Avaluació		Grup gran (G)	Valorar i avaluar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els conceptes propis del temari.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup		Preparació i execució dels treballs pràctics de classe i exàmens amb la finalitat d'assolir les competències previstes en la matèria	90

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Teoria Modalitat Classes teòriques Tècnica Escales d'actituds (No recuperable) Descripció Exposicions dels professors..Revisió d'apunts desenvolupats als power points. Criteris d'avaluació Assistència i participació a classe. Percentatge de la qualificació final: 5% Comentari de textos i recensions Modalitat Classes pràctiques Tècnica Escales d'actituds (No recuperable) Descripció Lectura i comentari de texts. . Criteris d'avaluació Assistència regular amb una participació activa i satisfactòria. Percentatge de la qualificació final: 14% Seguiment aprenentatge Modalitat Tutories ECTS Tècnica Escales d'actituds (No recuperable) Descripció Suport per a l'elaboració de recensions i comentaris de text. Criteris d'avaluació Assistència i participació activa i satisfactòria. Percentatge de la qualificació final: 1% Examen Modalitat Avaluació Tècnica Proves objectives (Recuperable) Descripció Realització d'examen (50 % de la nota global del curs). Consta de preguntes teòriques. És requisit imprescindible per a aprovar el curs obtenir com a mínim un 5 en l'examen. Criteris d'avaluació Compliment dels objectius i assoliment de les competències bàsiques, genèriques i específiques. Coneixement del programa. Realització i s L'uperació positiva d'un examen sobre la matèria treballada a l'aula i preparada per l'alumne/a. En cas de no obtenir un 5 de l'examen la resta de evaluacions no seran sumatòries. Percentatge de la qualificació final: 50% Estudi individual . Treball de recerca i investigació Modalitat Estudi i treball autònom individual Tècnica Proves objectives (Recuperable). Es presentarà com a més tard una setmana abans de la data del examen de febrer o setembre. Descripció Consolidar la matèria objecte de treball en les sessions teòriques i pràctiques. Els alumnes hauran de desenvolupar la pròpia capacitat d'anàlisi sobre els esdeveniments i processos del món modern a Espanya. Percentatge de la qualificació final:30%

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Mitjançant texts i mapes històrics i power points, aprofundir en cada un dels temes, emprant eines d'anàlisi adients
Criteris d'avaluació	Es valorarà la seva capacitat per treballar mitjançant un protocol estructurat. Es valorarà els coneixements teòrics i pràctics dels conceptes i processos històrics analitzats durant l'Edat Moderna

Percentatge de la qualificació final: 15%

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Seguiment del procés d'aprenentatge dels alumnes
Criteris d'avaluació	Presència activa en les tutories fixades.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Avaluació

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Valorar i avaluar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els conceptes propis del temari.
Criteris d'avaluació	Valorar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els conceptes propis del temari.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Estudi i treball autònom individual o en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Preparació i execució dels treballs pràctics de classe i exàmens amb la finalitat d'assolir les competències previstes en la matèria
Criteris d'avaluació	Assolir els conceptes del temari realitzant treballs d'investigació i recerca

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

MOLAS RIBALTA, P. Edad Moderna (1474.1808), Espasa-Calpe, Madrid, 1988
MARTÍNEZ RUIZ, E. ET ALII. La España Moderna, Istmo, Madrid, 1992.
MARCOS MARTÍN, A. España en los siglos XVI, XVII y XVIII. Economía y Sociedad, Crítica, Barcelona, 2000.
FLORISTÁN, A. (ed.) Edad Moderna: Historia de España, Ariel, Barcelona, 2005.
FONTANA, J. y VILLARES PAZ, R. (eds.) Historia de España, Crítica-Marcial Pons, T. 3, 4 y 5, Madrid, 2007-2009.

Bibliografia complementària

LYNCH, J. España bajo los Austrias, 2 vols., Península, Barcelona,
DOMÍNGUEZ ORTIZ, A. El Antiguo Régimen: Los Reyes Católicos y los Austrias, Alfaguara-Alianza, Madrid, 1973
ANES, G. El Antiguo Régimen: Los Borbones, Alfaguara-Alianza, Madrid, 1975.
TUÑÓN DE LARA, M. (DIR) Historia de España, T. 5 y 7, Labor, Barcelona, 1980.
ARTOLA, M. Enciclopedia de Historia de España, Alianza, Madrid, 1991.
BOUZA, F. Los Austrias mayores, Temas de Hoy, Madrid, 1996.
SÁNCHEZ BELÉN, J.A. Los Austrias menores, Temas de Hoy, Madrid, 1996.
GARCÍA CÁRCEL, R. La Cultura del Siglo de Oro, Temas de Hoy, Madrid, 1996.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20218 - Història Moderna d'Espanya
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

FERNÁNDEZ, R. La España de los Borbones. Las reformas del siglo XVIII, Temas de Hoy, Madrid, 1996.

Altres recursos

Pàgines webs:

Biblioteca Digital Mundial:

<http://www.wdl.org/es/search/gallery?ql=spa&tc=972>

